

SPURNARSÍÐAN

Spyr og fá svar um útbúgvingar. Allar. Allastaðni.

Spyr og fá svar um útbúgvingar.

Allar. Allastaðni.

Tað er tú, sum tekur endaliga avgerð um tína útbúgving, men nú kanst tú fáa svar upp á spurningar um lestur her í Sosialinum. Holger Arnbjørg, sum starvast á Altjóða Skrivstovuni við Fróðskaparsetur Føroya, vegleiðir teg um tinar

møguleikar innan útbúgving og um tey figgjarligu viðurskiptini. Holger arbeiðir dagliga við at vegleiða fólki, sum ætla sær undir útbúgving í Føroyum ella uttanlands, antin tað er styttri ella longri útbúgving, verklig ella ástøðilig. Tú kanst senda spurningar um útbúgvingar til post@socialurin.fo, og so svarar Holger tær her í Sosialinum.

10 ÁRA SAMSTARVIÐ MILLUM BALTALOND OG NORÐURLOND HEVUR EYDNAST VÆL

Seinastu 10 árin eru Estland, Lettland og Litava vorðin javnir partar av Nordplus, og hetta gleðir Dagfinn Høybråten, aðalskrivara í Norðurlenska Ráðharraráðnum og Norðurlandaráðnum. Hann metir Nordplus at vera nakað av tí mest fólksliga í norðurlenskum samstarvi og baltar í sínum lag - teir hava tikið Nordplus til sín

“Vit finga at vita, at Nordplus var bygt á síná-millum álit, og eg kann vátta – at tað er tað! Har er einki óneyðugt bureaukrati, og skúlar og fróðskaparsetur okkara hava tikið væl í móti hesum møguleikanum.” Hesi orðini eigur Anne Hütt, leiðari á útbúgvingarskrivstovuni Education Agency í Archimedes-grunninum, sum umsitur Nordplus í Estlandi. Hon leggur skundisliga aftrat, at tey sjálvandi hava eftirlit við búskapinum. Tað serstaka er, at her finst einki óneyðugt eftirlit.

Nordplus-samstarvið við tey trý baltisku londini byrjaði í 2008.

“Heimurin kring okkum broytist, og tí gerst norðurlenska/baltiska samstarvið meiri aktuelt. Í Norðurlandaráðnum leggja vit størri dent á hetta samstarv nú enn fyri fáum árum síðani,” sigur Dagfinn Høybråten.

Anne Hütt og Dagfinn Høybråten leggja bæði dent á felagssøgna og landafrøðina, sum er natúrligur gróðrabotnur fyri samstarvi. Arbeiðsmegi kann nú flyta ótarnað millum hesar tjóðir og grundað á, at londini liggja so tótt, so eiga fólkin at kenna mentan, mál, søgu og lívskor hvør hjá øðrum.

Kennskapur veitir vinaløg

“Takkað verið Nordplus so samstarva vit meiri nú við Norðurlond - og Baltalond við. Bondini okkara millum eru vorðin sterkari,” sigur Anne Hütt.

Māra Katvare er serfrøðingur í Útbúgvingar- og vísindaráðnum í Lettlandi og er ikki hvør sum helst. Hon varð við, tá samstarvið kom í lag – ja, eisini innan tað. Skyldfólk hennara høvdu sambond í Vesturheiminum, og onkursvegna fekk hon námsstyrk frá Norðurlenska Ráðharraráðnum, innan Lettland fekk sjálvstýri.

“Hetta var av sonnum ein søgulig tíð fyri meg. Eg fekk ein frálíkan møguleika, og 16. august í 1991 fór eg úr Riga á ferð til Keypmannahavnar – og har frætti eg, hvat fór fram í Moskva! Og triggjar mánaðir seinni vendi eg aftur til eitt frælst Lettland,” sigur hon.

Í dag situr hon í Ráðnum fyri Nordplusráir,

Nordplus

hiðani hon kann eygleiða ávirkanina, sum baltiska/norðurlenska samstarvið hevur á Lettland.

“Nordplus veitir smáum stovnum og fyrirkum góðar og positivar hættir at fara undir altjóða samstarv. Ofta er ein Nordplus-verkætlan tann fyrsta altjóða verkætlanin barnagarðar ella skúlar at fara undir,” greiðir hon frá.

Sum tíðin er liðin, er ein frymil mentur, sum riggar, og tað er neyðugt, tí hvørt ár eru fleiri enn 10.000 fólk við í ymsum verkætlanum – børn í barnagørðum, skúlanæmingar, lesandi, undirvísarar, NGO'arar, vaksin á eftirútbúgvingum, fyrirkur o.o., og tey koma úr øllum norðurlondum, teimum trimum sjálvstýrandi økjum Álandi, Føroyum og Grønlandi og úr teimum trimum baltisku londunum.

Fígging og eftirmeting

Dagfinn Høybråten, sum hevur verið aðalskrivari í skjótt fimm ár, sigur, at tað eru tað tvey ting, sum hava stóran týðning: Eftirmetingin hjá luttakarunum og fíggingin.

“Nordplus hevur heilt víst gjørt mun hjá einstaklingum, og tað er frálíkt. Hvørt ár leggast nýggir luttakarar aftur, sum kunnu skifta orð um royndir og gera brúk av teimum í gerandisdegnum – hetta góða samstarvið breiðir seg sum ringar í vatninum,” sigur hann.

Síðani 2008 hava tey trý baltisku londini verið fullgildir limir í Nordplus við somu rættindum sum Norðurlond hava.

“Á útbúgvingarøkinum er samstarvið millum Baltalond og Norðurlond væl røttfest. Heilt ítøkiliga er fíggingin býtt javnt millum londini, og vit gera miðvísar eftirmetingar, sum vísa, at Nordplus er ein tann mest fólksliga verkætlanin, ið finst,” sigur Dagfinn Høybråten.

“Í Nordplus skifta fólk orð um góðar royndir, tey læra mál og mentanir, men vanliga er eisini ein hópur aftrat. Tað er tó fjalt, tað sæst ikki so væl, men virði verða flutt gjøgnum tætta samstarvið,” sigur Žana Orlova.

Nordplus virkar jú á tveimum stigum, greiðir hon frá – á stovnsstigi og á persónligum stigi. Tað seinna stigið er torførast at meta um.

“Um tú leggur orku í at ávirka fólk, verður ávirkanin verandi leingi í teimum,” sigur hon.

Í Litava hava fleiri enn 300 skúlar/fróðskapar-

setur seinastu 10 árin skipað fyri verkætlanum við luttakarum úr minst tveimum londum – og nakrar verkætlanir hava havt upp aftur fleiri luttakarar. Onkrar verkætlanir hava havt fleiri hundrad luttakarar, aðrar hava bert havt 10 – 20 luttakarar.

Niðurstøða:

Nordplus stuðlar verkætlanum innan útbúgving, miðlan av vitan og netverksarbeiði millum barnagarðar, skúlar, universitet og NGO'arar (sjálvbodin arbeiðsmegi/“non-governmental organization”) í Norðurlondum og Baltalondum.

Nordplus er ein tann størsti bólkurin undir Norðurlenska Ráðharraráðnum og fær hvørt ár umleið 75 mió. DKK til ymisk netverk, til menningarverkætlanir og til flytförisvirksemi. Upphæddin verður goldin eftir stóddini á landinum og eftir ásettum normtali.

Hvørt ár:

- fær Nordplus fleiri enn 650 umsóknir
- verður søkt um 2-3 ferðirnar tóku upphæddina
- taka umleið 3.650 útbúgvingarstovnar og felagsskapir lut og helvtin teirra eru nýggir luttakarar
- eru umleið 8.500 fólk í skiftislestri ella í skiftisstørvum

Keldur og fleiri upplýsingar um komandi umsóknarfreist til Nordplus 1.2.2019:

<https://www.nordplusonline.org/>

Kunningarfundur um Nordplus skipanirnar og umsóknartilgongdina verður fyri øllum áhugaðum á miðnámskúlanum á Kambsdali, mikudagin 28. novembur frá kl. 15.15 til kl. 17.00 og á Altjóða Skrivstovuni (J. C. Svabos gøta 14) hósdagin 29. novembur frá kl. 15.00 til kl. 16.30. Tiltakið á Altjóða Skrivstovuni verður stroymað.

Minnast skal eisini á at komandi umsóknarfreist er fríggjadagin 1.2.2019